

Kloge udlændinge skaber vækst til os alle. Men hvordan får vi flere trukket til Hovedstadsregionen?

Der er basis for at Hovedstadsregionen kan tiltrække en del flere udenlandske videnarbejdere, end den gør i dag. En igangværende REG LAB analyse viser, at vi skal se de udenlandske videnarbejdere som et nomadefolk med andre behov end vores egne – og gøre det let for dem at leve her i nogle år inden de rejser videre. Fokusanalysen fokuserer på Hovedstadsregionens potentiale og gevinster ved at tiltrække og fastholde udenlandske videnarbejdere. Og på hvad der skal til for at tiltrække flere.

Uudnyttet potentiale i forhold til lignende storbyer

Med deres specialiserede viden er de udenlandske videnarbejdere i særlig grad med til at skabe arbejdspladser og vækst i hovedstaden. En analyse fra CBS fra 2011 viste da også, at højtuddannede udlændinge i særlig grad højner produktiviteten – og samtidigt tærer meget lidt på de offentlige kasser. De er med andre ord en enorm overskudsforretning for Hovedstaden og resten af Danmark.

Der bor i dag omkring 25.000 udenlandske videnarbejdere i Hovedstadsregionen – i 2000 var det kun 14.000. Og det er da også Hovedstadsregionen der oplever den største vækst i de udenlandske specialister set i forhold til resten af landet. 6 ud af 10 udenlandske videnarbejdere bor i og omkring København.

Men Hovedstadsregionens virksomhederne råber på flere højtuddannede udlændinge. Det viser interview med store og små

virksomheder i forbindelse med fokusanalysen. Og et af analysens foreløbige resultater er da også, at Hovedstadsområdet tiltrækker og fastholder færre udenlandske videnarbejdere end sammenlignelige byer. Det vil sige byer med nogenlunde samme andel højtuddannede, samme andel af globale erhverv og udenlandske investeringer. Det er nemlig nogle af de faktorer der bestemmer for, hvor mange udenlandske videnarbejdere der kommer til en region. Analysen viser for eksempel, at Stockholm er bedre til at tiltrække specialiserede ingeniører fra Indien, farmakespertter fra USA og forskere fra Harvard. Og det skyldes vel at mærke ikke forskelle i erhvervsstruktur, virksomhedsstørrelser eller det generelle uddannelsesniveau i virksomheder. Med det nuværende niveau af åbenhed, uddannelsesniveau, klyngeerhverv og direkte udenlandske investeringer er der basis for, at Hovedstadsregionens andel af udenlandske videnarbejdere kan løftes med 5-10 procent.

Nomadefolket har særlige behov

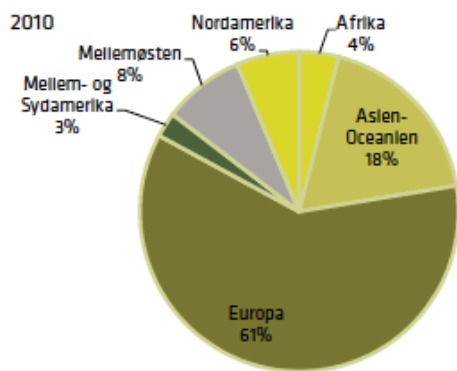
I forbindelse med REG LAB analysen er der lavet såvel en statistisk analyse af de udenlandske videnarbejders karakter, som en antropologisk undersøgelse.

Den statistiske undersøgelse viser bl.a., at ni ud af ti udenlandske videnarbejdere arbejder i det private erhvervsliv – den største gruppe finder vi i pengeinstitutter og i medicinalindustrien. Mest udtalt er væksten i gruppen af udenlandske

studerende. Dem er der i dag godt 1100 af – mens der i år 2000 kun var 300. Europæerne udgør den største gruppe af de udenlandske videnarbejdere, men det er interessant at se, at der har været klart størst vækst i antallet af specialister fra Indien og Kina.

Alle disse forhold er naturligvis vigtige, når man skal udvikle initiativer rettet mod at tiltrække flere videnarbejdere og sikre sig at de føler sig godt tilpas.

Fordeling af udenlandske videnarbejdere på oprindelsesland (Copenhagen Economics pba Danmarks Statistik, 2010)

Den antropologiske undersøgelse, som er udført i forbindelse med fokusanalysen, bygger bl.a. på fokusgruppeinterview med udenlandske videnarbejdere med forskellig baggrund. Heriblandt også interview med de medfølgende ægtefæller.

Det viser sig, at den overvejende del af videnarbejderne i Hovedstadsregionen kan karakteriseres som "normader". De anser Danmark som en midlertidig arbejdsstation for typisk tre til fire år og det er karrieren - ikke byen - der trækker dem hertil. Samtidigt er det også karrieren og normadelivsstilen som sådan, der får dem til at rejse herfra igen. Som normade er man

hele tiden på jagt efter nye muligheder og kvalifikationer rundt om i verden. Altså ikke på jagt efter et fast sted at slå sig ned.

"I really haven't made up my mind. My job could also be in other places."

(schweizisk topleder)

"My career is what keeps me in Denmark but it is also my career that pushes me away"

(tyrkisk ph.d studerende)

Derfor er det da også afgørende for en meget stor del af de udenlandske videnarbejdere at de kan videreføre deres liv med så få kulturelle, økonomiske eller praktisk blokeringer som muligt. Og at man ikke forventer af dem, at de "bliver ligesom københavnernes", når de bor i København eller som schweizerne, når de bor i Zürich.

På den måde er det derfor afgørende, at vi i Hovedstadsregionen skaber engelsksprogede karrierejobs til højt kvalificerede udlændinge. At vi gør alt for, at videnarbejderen og hendes familie skal føle sig tilpas. Og at vi kloden over spreder rygtet om hvor godt Hovedstadsregionen er tunet til at modtage de såkaldte expatfamilier og singler.

Børnenes skolegang står højt på listen over noget af det, der skal fungere for den udenlandske videnarbejder. Det er afgørende, at familien trives og at børnene smidigt kan forsætte den skolegang de afsluttede i London i går - og om tre år skal videreføre i Tokyo eller Dubai. Det handler om undervisningsprog om et velkendt og overførbart curriculum. Og selvfølgelig om at, der skal være skolepladser nok.

Samtidigt viser analysen, at nemmere adgang til engelsksproget information og enklere, og mere gennemskuelige

administrative procedurer (fx arbejdstilladelser) er noget af det, vi i Hovedstadsregionen kan blive bedre til. Desuden er der flere der peger på, at det gør livet svært, at expat-ægtefællen oftest har svært ved at få job. Det danske arbejdsmarked opleves som meget lukket og kravene til dokumentation af kompetencer og sprogkrav anses som særdeles høje. Også det høje skattniveau er et problem for mange, med begrundelse i at man som vidensnormade trækker meget lidt på de offentlige kasser i relation til sundhed, pension, uddannelse etc.

Mens flere af interviewpersonerne er begejstrede for den danske arbejdskultur med tid til familien og mange feriedage, er der en vis undren over den manglende åbenhed over for udlændinge og den relativt begrænsede kollegiale fyraftens gå-ud-kultur.

Hvad kan vi lære af andre byer?

Næste skridt i analysearbejdet er at se nærmere på, hvad andre byer har gjort for at tiltrække og fastholde udenlandske videnarbejder. I den sammenhæng har analyseteamet kig på initiativer i Stockholm, Amsterdam og Edinburgh. På baggrund af de forskellige delanalyser er det tanken, at REG LABs fokusanalyse skal munde ud i en række forslag til initiativer, der kan tiltrække udenlandske videnarbejdere og gøre livet lettere for dem, der allerede bor her.

REG LAB, april 2012

Om analysen

REG RAB analysen er finansieret af: Erhvervs- og Byggestyrelsen, Region Hovedstaden, Københavns Kommune, Copenhagen Capacity, Øresundskomiteén Væksthus Hovedstaden, og REG LAB. Disse sponsorer sidder i styregruppen for fokusanalysen.

Analysen gennemføres for REG LAB af Copenhagen Economics i samarbejde med Living Institute.

REG LAB-analysen forventes at være afsluttet over sommeren 2012.